

zijn, kreeg ik als slot-apotheose nog weer iets zeer aardigs. Op de Excursie der N. N. V. afd. 's-Grav. den 31 Oct., werd in de dennenboschjes bij 't Pompstation gevonden een *Lactarius deliciosus*, waarvan zoo als de afbeelding aantoont (fig. 4 en 5) op den steel en ook boven op den hoed en aan de lamellen zich gallen bevinden, waaruit tot mijn vreugde nog een bewoonster, een mooi mugje uitgekomen is. Ik geloof niet, dat paddenstoelengallen vóór dezen in ons land gevonden waren en zoo was het dus een waardig en mooi slot van een heerlijk rijk paddenstoelenjaar.

Leiden, December 1920.

CATH. COOL.

„WITJESRUPSEN.”

IN de Januari-aflevering 1921 van „De Levende Natuur” komt een stukje voor getiteld „Wat komt er in den herfst van de Witjesrupsen terecht?” Daarin lees ik op bl. 214 o.a. „Men hoort groententelers wel eens beweren, dat de kool in de nabijheid van schuttingen en gebouwen het meest van de rups te lijden heeft. Dit volksgeloof wordt hier wel bevestigd . . . Slechts een groot aantal positieve waarnemingen zou de zaak kunnen beslissen.”

Het jaar 1898 was, wat men noemt, een koolrupsenjaar en dat wel in bijzonder groote mate. 'k Heb toen naar aanleiding daarvan een vrij uitvoerig onderzoek ingesteld en de resultaten er van neergelegd in een artikel, dat, toegelicht met foto's, opgenomen is in het „Tijdschrift over Plantenziekten”, jaargang 1899 aflevering 1 en waarin men o.a. ook een dergelijke „vreemde geschiedenis”, waarover de heer F. de B. schrijft, door mij waargenomen, beschreven vindt.

'k Heb in dat artikel er ook op gewezen, dat de middelen ter bestrijding van de koolrups, tot toen aangegeven, minder afdoende moeten zijn dan die, welke ik aangaf.

Nu het blijkt, dat ze nog te weinig bekendheid gekregen hebben, kan het zijn nut hebben om er nog eens in „De Levende Natuur” op te wijzen. Ze waren:

1. Verbouwt de koolen in het open veld ver van huizen, schuren, schuttingen, boomen enz. en plaatst vangplanten ter verdelging bij de laatst genoemde voorwerpen.
2. Zorgt, dat op en in de nabijheid van het bouwland, in het voorjaar, zoo weinig mogelijk zorgende kruisbloemige planten te vinden zijn.
3. Spaart zoo veel mogelijk de cocons van *Microgaster glomeratus*.

Naar aanleiding hiervan stelde ook Prof. Dr. Ritzema Bos een onderzoek naar deze zaak in en schreef hij in 1904, in het genoemde tijdschrift, dat hij sedert een vijftal jaren herhaaldelijk verschillende malen in een jaar het kooldistrict N. Holland bezocht of door een der ambtenaren van zijn laboratorium liet onderzoeken.

Dit onderzoek leidde hem er toe te schrijven, dat het bestrijden van de koolrups *werkelijk* in de eerste plaats bestaat in het verbouwen der kool in het open veld, ver van huizen, schuren, schuttingen, boomen enz. en in een brief, dien ik heden ontvang, schrijft hij nog: „Herhaaldelijk heb ik opgemerkt, dat 25 à 35 Meter van de naastbijzijnde huizen enz. af gewoonlijk geen vreterij van koolrupsen op eenigszins belangrijke schaal voorkomt”.

Naar aanleiding van hetgeen de heer De Bruyn schreef over het bestaan van een volksgeloof wil ik nog het volgende zeggen:

'k Was lang niet jong meer, had in verschillende delen van het land gewoond, was veel met groententelers in aanraking geweest, maar ik had, toen ik het artikel plaatste, nooit er iets van gemerkt. Als dit geloof werkelijk reeds lang bestond, zou het, dunkt me, toch veel eerder moeten geleid hebben tot het aangeven der thans bestaande nieuwere bestrijdingsmiddelen van de koolrups. Zou het ook mogelijk zijn, dat het ontstaan is door het verschijnen der beide artikels in het „Tijdschrift over Plantenziekten”, dus in 1899 en 1904?

Winschoten, 14 Februari 1921.

W. W. SCHIPPER.